

ДИНАМІЧНІ НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ НАУКОВО-ОСВІТНЬОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В КМОВАХ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В умовах глобалізації вітчизняна наука сьогодні має значні досягнення, які визнаються на світовому рівні. Зокрема, співпраця фахівців конструкторського бюро «Південне» та інших українських підприємств з ученими, конструкторами Сполучених Штатах Америки

Проте протягом останніх 25 років науковий потенціал держави невпинно знижувався. Природне старіння наукового потенціалу доповнювалося відпливом мізків та занепадом дослідницької інфраструктури. Аналітики доводять, що в Україні суттєво відстає в розвитку наукових досліджень. Здебільшого цей факт пояснюють тимчасовими труднощами, пов'язаними з недостатнім фінансуванням безпосередньо науково-освітньої інфраструктури.

Аналітики доводять, що модель фінансування науки та освіти має бути диференційованою, необхідно передбачити, що така змішана модель повинна забезпечити ефективне використання державних ресурсів з метою стимулювання наукових досліджень і створення інноваційної продукції [1] Так, базове бюджетне фінансування наукових досліджень має надаватися з метою забезпечення таких наукових напрямків:

- розвиток найважливіших для держави фундаментальних наукових досліджень, зокрема в інтересах національної безпеки й оборони;
- розвиток інфраструктури наукової і науково-технічної діяльності;
- збереження наукових об'єктів, що становлять національне надбання;
- підготовка наукових кадрів.

Необхідність підтримки розвитку фундаментальної науки через базове фінансування також пов'язана зі здобуттям нових знань. А це, в свою чергу, важливо для їх потенційного практичного застосування і, водночас, розвитку престижу науки та освіти України в світі.

На думку учених, решта ж державного фінансування і фундаментальних наукових досліджень у галузі природничих, технічних, суспільних та гуманітарних наук, і прикладних наукових досліджень та науково-технічних експериментальних розробок має розподілятися виключно на конкурсних засадах у вигляді грантової підтримки цих наукових досліджень. До 2020 року передбачено забезпечити всі навчальні заклади широкодіагновим Інтернетом, зокрема завдяки державно-приватному партнерству

У 2015 році Україна стала асоційованою країною у рамковій програмі з науково-технічного співробітництва, держава разом із доступом до відповідних фінансових ресурсів отримала можливість узгодити

національну наукову політику для вільного обміну знаннями через обмін дослідниками, створення спільної інфраструктури, обміну даних, технологій та навичок, а отже — зменшити технологічний розрив із розвинутими країнами..

Спільні дослідницькі та е-інфраструктури стають потужною складовою вирішення глобальних викликів, розвитку проривних напрямів та інновацій, а також механізмом зменшення технологічного розриву з країнами високого рівня достатку.

У травні 2015 р. Рада з конкурентоспроможності при Раді міністрів ЄС затвердила Дорожню карту Європейського дослідницького простору (ЄДП) на 2015—2020 рр., яка базується на пріоритетах «5+1» [1]. Було запропоновано прийняти на національному рівні плани з імплементації цієї дорожньої карти і забезпечити подальший моніторинг їх реалізації. Зокрема, пріоритети Європейського дослідницького простору передбачають:

побудову ефективних національних дослідницьких систем шляхом використання міжнародної експертизи і найкращих практик з оцінювання наукових інститутів та університетів для їх базового фінансування;

оптимальне використання інвестицій у наукові інфраструктури, для чого пропонується не створювати дослідницькі інфраструктури з нуля, а вдосконалювати вже наявні, налагоджувати співпрацю щодо проведення спільних грантових наукових досліджень, спільно використовувати результати досліджень за державними науково-технічними проектами, що дасть змогу зменшити дублювання в роботі та підвищить критичну масу дослідників для досягнення результат.

Водночас реформа децентралізації дала значні можливості для розвитку інфраструктури. Так в 2018 році громади збільшили свої надходження на 100 млрд. грн [2]. Це дає можливість місцевій владі якісніше виконувати повноваження щодо підтримки та розвитку освітньої інфраструктури, ремонтувати та будувати нові освітні заклади.

Література

1. Реформа науки – основа розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/295977>

2. Укрінформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/porivnyano-z-2017-m-cogo-roku-inves>